

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

12 აპრილი 2024

N 195/ს

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

ქ. თბილისში, სოფელ შინდისში სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ 10 ჰექტარზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტზე და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ (ს.კ 404680895) მიერ სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში 2023 წლის 13 ნოემბერს (წერილი N12550) წარმოდგენილია ქ. თბილისში, სოფელ შინდისში 10 ჰექტარზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტისა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სააგენტომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის (ბრძანება N745/ს; 27/12/2023) შექმნა და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების მიზნით სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისთვის გაგზავნა. წარმოდგენილი დოკუმენტაცია განთავსდა გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე. გზმ-ის ანგარიში მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია შპს „ჯითიეს კონსულტიმის“ მიერ.

ქ. თბილისში, სოფელ შინდისში სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ 10 ჰექტარზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტსა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე 2023 წლის 11 სექტემბერს გაცემული იქნა სკრინინგის გადაწყვეტილება (N456/ს), რომლის თანახმად, საქმიანობა დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ მიერ წარმოდგენილი იქნა ქ. თბილისში, სოფელ შინდისში 10 ჰექტარზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტისა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (სკოპინგის დასკვნა N36/ბრძანება N623/ს; 09.11.2023).

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სააგენტოს მოთხოვნის საფუძველზე (წერილი N21/1812), სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ მიერ წარმოდგენილ იქნა პროექტთან დაკავშირებით დამატებითი ინფორმაცია და დოკუმენტაცია (წერილი N3100). კერძოდ: დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობის, სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების და სეპტიკში გაწმენდილი წყლის რაოდენობის/მართვის, შესახებ ინფორმაცია. ასევე, კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება (მათ შორის, ბიოლოგიურ გარემოზე, სანიაღვრე ჩამდინარე წყლებით მდ. კრწანისისხევეზე და სხვა), საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი

ლამის შემდგომი მართვის საკითხები და სხვა. ზემოაღნიშნული საკითხები განხილულ იქნა საექსპერტო კომისიის (ბრძანება N166/ს; 26.03.2024) მიერ, დამატებით წარმოდგენილი ინფორმაცია განთავსდა გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე და დაინტერესებული საზოგადოებისთვის განისაზღვრა შენიშვნების წარმოდგენის ვადა.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ მიერ, დაგეგმილია ქ. თბილისში, სოფ. შინდისში, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ 3 მომიჯნავე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 81.02.06.608, 81.02.06.613, 81.02.06.614. ჯამური ფართობით - 483186 მ²) საცხოვრებელი კომპლექსის განაშენიანება და ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობების მოწყობა. საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X-482353, Y-4611074; X-482671, Y-4611079; X-482633, Y-4612484; X-482278, Y-4612485.

გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია საცხოვრებელი კომპლექსის განაშენიანებისა და ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობების (სეპტიკი) ტერიტორიის შერჩევისა და არაქმედების ალტერნატივების ანალიზი. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის არაქმედების ალტერნატივა უარყოფილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობით გარემოზე მოსალოდნელი დაბალი მნიშვნელობის ზემოქმედების, შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებისა და სოციო-ეკონომიკური საკითხების გათვალისწინებით. გზშ-ის ანგარიშში განხილულია საცხოვრებელი კომპლექსის განაშენიანების ორი ალტერნატიული ვარიანტი, საიდანაც პირველი ალტერნატივის საერთო ფართობია 392969 მ², ხოლო მეორე ალტერნატივის - 483186 მ². ორივე ალტერნატივა მდებარეობს სოფ. ტაბახმელას მიმდებარედ. ალტერნატიული ვარიანტების შედარებითი ანალიზის მიხედვით, ორივე ალტერნატივის მიხედვით მოსალოდნელი ზემოქმედებები გარემოს ყველა კომპონენტის მიმართულებით თითქმის ერთნაირია, შესაბამისად სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მოსალოდნელი ნაკლები ზემოქმედების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა მეორე ალტერნატიულ ვარიანტს. გზშ-ის ანგარიშში განხილულია ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობების ორი ტექნოლოგიური ალტერნატივა. პირველი ალტერნატიული ტექნოლოგია გულისხმობს ჩამდინარე წყლების კოლექტიურ გაწმენდას ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობაში, ხოლო მეორე - ინდივიდუალურ სეპტიკს. როგორც გარემოსდაცვითი, ასევე ტექნიკური და ფინანსური თვალსაზრისით შერჩეულ მეორე ალტერნატივა.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ზღვის დონიდან 730-930 მ ნიშნულზე შორის. ტერიტორიას ჩრდილოეთისა და აღმოსავლეთის მხრიდან ესაზღვრება სსიპ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 01.81.02.317.001), აღმოსავლეთიდან - სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 81.02.06.604), სამხრეთიდან - შავნაბადის ქუჩა და შპს „ერგე დეველოპმენტის“ საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 81.02.05.745), დასავლეთიდან - შპს „ერგე დეველოპმენტის“ საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 81.02.06.624) და შპს „კანიონ ვილიჯის“ საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (ს/კ 81.02.06.623). საპროექტო ტერიტორიიდან მდ. კრწანისისხევი (დუქნისხევი) დაშორებულია დაახლოებით 480 მეტრით, ხოლო მდინარესა და საკვლევ ტერიტორიას შორის ჰიფსომეტრული სხვაობა არანაკლებ 120 მეტრია. ტერიტორიაზე წარმოდგენილია მდ. კრწანისისხევის (დუქნისხევი) სამი უსახელო შენაკადი ე.წ. მშრალი ხევი. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვარსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს (ს/კ 81.02.37.016) შორის მანძილი დაახლოებით 750 მეტრს შეადგენს. საპროექტო ტერიტორიის სამხრეთით მდებარეობს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული 6-10 კვ საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზი. საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 460 მეტრში მდებარეობს სახელმწიფო ტყის ტერიტორია. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია განიცდის ანთროპოგენურ ზემოქმედებას და აქტიურად გამოიყენება სამოვრად, ხოლო სასოფლო-

სამეურნეო დანიშნულებით წლების განმავლობაში არ გამოიყენებოდა. ამასთან, ტერიტორიის ნაწილი წარმოდგენილია ხევებით. შესაბამისად, დოკუმენტაციის თანახმად, საქმიანობის განხორციელების შედეგად არ არის მოსალოდნელი ისეთი მიწების კარგვა, რომლებიც სამომავლოდ შესაძლებელია გამოიყენებულ იქნას სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით. გარდა ამისა, ტერიტორიის ძირითად ნაწილზე (გარდა ხევებისა) არ არის განვითარებული ხე-მცენარეული საფარი.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო მიწის ნაკვეთი ამჟამად სარეკრეაციო ზონას (რზ) წარმოადგენს. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, დაგეგმილია ტერიტორიის განვითარება სარეკრეაციო ზონა 3 (რზ-3)-ის, საცხოვრებელი ზონა 2 (სზ-2)-ის, საცხოვრებელი ზონა 3 (სზ-3)-ის და სატრანსპორტო ზონა 1 (ტზ-1)-ის ფარგლებში. საპროექტო ტერიტორიაზე განთავსდება ე.წ. „თაუნ ჰაუსები“ და ინდივიდუალური (2-4 სართულიანი) საცხოვრებელი სახლები, სავაჭრო ცენტრი, საოფისე სივრცეები, საბავშვო ბაღი, მწვანე საფარიანი გასართობი მოედნები და სხვა საჭირო მომსახურების ობიექტები, ასევე იგეგმება ორი ავტოსადგომის მოწყობა. ტერიტორიის შიდა გზები მოეწყობა 91146.7 მ² ფართობზე, ასევე გათვალისწინებულია ტერიტორიის 20%-ის გამწვანება. მიწის ნაკვეთებზე ჯამურად გამოყენებადი ფართი შეადგენს 255601 მ²-ს.

სსიპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტოს ცნობით (წერილი N16-0124024748) საპროექტო ტერიტორიის მიწის ნაკვეთებზე (საკადასტრო კოდებით: 81.02.06.608; 81.02.06.613; 81.02.06.614) ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2023 წლის 9 ივნისის N277 განკარგულებით დამტკიცებულია „თაუნ ჰაუსების“ და სააგარაკე-დასასვენებელი ერთბინიანი საცხოვრებელი სახლების კომპლექსის განაშენიანების რეგულირების გეგმის გეგმარებითი დავალების პროექტი. ასევე, 2023 წლის 13 სექტემბრის N01232563093-67 განცხადების საფუძველზე, სააგენტოში მიმდინარეობს ადმინისტრაციული წარმოება სააგარაკე-დასასვენებელი საცხოვრებელი სახლებისა და მრავალბინიანი საცხოვრებელი კომპლექსის, განაშენიანების რეგულირების გეგმის პროექტის დამტკიცებასთან დაკავშირებით.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, პროექტის ფარგლებში სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ მიერ საპროექტო ტერიტორიაზე მოეწყობა მხოლოდ მისასვლელი გზები, სკვერები და საინჟინრო კომუნიკაციები, ხოლო საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა მოხდება ინდივიდუალური მესაკუთრეების მიერ, შეთანხმებული გრგ-ის მიხედვით, რომელიც პროექტის მიხედვით არ იქნება 2-4 სართულზე მეტი.

დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია საცხოვრებელ კომპლექსებამდე მისასვლელი გზებისა და ტერიტორიაზე არსებული ხევების გადაკვეთისთვის სახიდე გადასასვლელების მოწყობა. მისასვლელი გზის საერთო სიგანეა 9 მ, საიდანაც 6 მ უშუალოდ გზის სავალ ნაწილს უკავია, ხოლო 3 მეტრი ტროტუარს (1,5-1,5 მ თითო მხარეს). პროექტის ფარგლებში მოეწყობა თითოეული 30 მ სიგანის 8 ერთეული სახიდე გადასასვლელი.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში გათვალისწინებულია დღეში 2.4 მ³ წარმადობის 268 ერთეული ჩამდინარე წყლების PUROO®-ს ტიპის ბიოლოგიური გამწმენდი სეპტიკების მოწყობა ინდივიდუალურად ყველა საცხოვრებელ სახლთან. სეპტიკები განთავსებული იქნება მიწისქვეშ 3-3,5 მეტრის სიღრმეზე. სეპტიკი ძირითადად შედგება შემდეგი კომპონენტებისაგან: პირველადი დალექვის ავზი, ინტეგრირებული ლამის შესანახი სივრცით; SBR ავზი/ბუფერული ავზი; მეორადი დალექვა (არასავალდებულოა); დეზინფექცია (არასავალდებულოა). სეპტიკები იმუშავებს ელექტროენერგიაზე და სრული დატვირთვის შემთხვევაში ჯამურად მოიხმარს საათში 480 კილოვატს.

დოკუმენტაციის თანახმად, სეპტიკებიდან გამოსული გაწმენდილი წყლის გამოყენება დაგეგმილია საპროექტო ნაკვეთების და რეკრეაციული სივრცეების მოსარწყავად, წლის ყველა სეზონზე.

ანგარიშში წარმოდგენილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გაწმენდის ეფექტურობის მიხედვით სეპტიკებში გაწმენდილ წყალში ჟბმ-ის მაჩვენებელი ნაკლებია 25 მგ/ლ-ზე, ჟქმ - ნაკლებია 125 მგ/ლ-ზე, საერთო შეწონილი ნაწილაკები ნაკლებია 60 მგ/ლ, საერთო აზოტი შეადგენს 15 მგ/ლ-ს, ხოლო დამატებითი ინფორმაციის თანახმად, საერთო ფოსფორის მაჩვენებელი შეადგენს 2 მგ/ლ-ს.

წყალსადენის საპროექტო ქსელის მოწყობა გათვალისწინებულია ზონების მიხედვით, სხვადასხვა დიამეტრის პოლიეთილენის მილებით, ჯამური სიგრძით 9905 მ. რელიეფიდან გამომდინარე საპროექტო ქსელზე გათვალისწინებულია წნევის რეგულირების კვანძების მოწყობა. საპროექტო ქსელზე მოეწყობა წნევის სარეგულაციო 8 ჭა, 15 ურდულის ჭა და 9 დამცლელი ჭა, რომლებიც აიგება რკინა-ბეტონის 1 და 1,5 მმ დიამეტრის რგოლებისგან.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, დაგეგმილი პროექტის სრულად განხორციელებისათვის საჭირო სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობაა 6 წელი. სამშენებლო ეტაპები იყოფა ცალკეულ სექტორებად, უშუალოდ სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ მიერ დაგეგმილი ინფრასტრუქტურის მოწყობითი სამუშაოები გათვალისწინებულია 1.5-2 წლის განმავლობაში. სამუშაოების წარმოება იგეგმება ოთხ ეტაპად (A, B, C და D ეტაპებად). საპროექტო ტერიტორიამდე არსებული გრუნტის გზის ტექნიკური მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, შესაბამისად დამატებითი მისასვლელი გზების მოწყობის საჭიროება არ არსებობს. მშენებლობის თითოეულ ეტაპზე დაგეგმილია დაახლოებით 100 ადამიანის, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე - 10 ადამიანის დასაქმება.

პროექტის ფარგლებში სამშენებლო მოედნის მოწყობისთვის შერჩეულია 10220 მ² ფართობის ტერიტორია (GPS კოორდინატები: X-482362, Y-4611148; X-482361, Y-4611236; X-482472, Y-4611238; x-482473, y-4611150), სადაც განთავსდება - დაცვის ჯიხური, სამშენებლო ტექნიკის სადგომი და სხვ. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში მასალების დამამზადებელი ობიექტების მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. მშენებლობისთვის საჭირო სამშენებლო მასალები საპროექტო ტერიტორიაზე შემოტანილი იქნება მზა სახით.

საპროექტო ტერიტორიის ელექტროენერგიით მომარაგება პროექტის პირველ ეტაპზე მოხდება სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული 6-10 კვ. საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზით (ს/კ: 81.00.990), ხოლო შემდგომ, საჭიროებისამებრ, სიმძლავრის მოსამატებლად კომპანია ადგილობრივ სადისტრიბუციო ქსელთან შეთანხმებით უზრუნველყოფს საპროექტო ტერიტორიის ელ. ენერგიით მომარაგებას. საპროექტო ტერიტორიაზე ასევე დაგეგმილია წყალმომარაგების და გაზომომარაგების ქსელის მოწყობა შესაბამისი კომუნიკაციების მფლობელ კომპანიებთან შეთანხმებით.

პროექტის განხორციელების პირველ ეტაპზე მოხდება საპროექტო ტერიტორიის ხე-მცენარეული საფარისგან და ნარჩენებისგან გათავისუფლება, ასევე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და დროებით დასაწყობება, რომელიც სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ გამოიყენება საპროექტო ტერიტორიის რეკულტივაციისთვის. სამშენებლო მასალების კონსტრუქციების დიდი ნაწილი შემოტანილი იქნება მზა სახით (მაგალითად ინერტული მასალა, სამშენებლო ბლოკი, ხის ფიცრები, სახურავის ლითონის ფურცლები და ა.შ). გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, მშენებლობის ეტაპი დაყოფილია შემდეგ ძირითად სამუშაოებად: სამშენებლო მოედნების მომზადება და მშენებლობისთვის საჭირო დანადგარ-მექანიზმების მობილიზაცია, მისასვლელი გზების მოწყობა, ძირითადი სამუშაოები: მიწის სამუშაოები, ნაგებობის ფუნდამენტების მომზადება, თხრილების მოწყობა, წარმოქმნილი გრუნტის

მართვა; მუდმივი კონსტრუქციების მშენებლობა; სარეკულტივაციო სამუშაოები და ნაგებობების ექსპლუატაციაში გასაშვებად მომზადება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, მიწის სამუშაოები ჩატარდება მძიმე ტექნიკის საშუალებით (ბულდოზერი, ექსკავატორი, ავტოთვითმცლელი, ბეტონის მიმწოდებელი, ბეტომზიდი და ა.შ.). გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, სამშენებლო სამუშაოები განხორციელდება „ცხოველთა გადამდები დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 ივლისის N348 დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად.

სამშენებლო სამუშაოების დროს გათვალისწინებულია დაახლოებით 160000 მ³ გრუნტის ამოღება, რომლის დაახლოებით 60-70% გამოყენებული იქნება უკუყრილების მოსაწყობად. ამოღებული გრუნტის დროებით განთავსდება სამშენებლო მოედნის მიმდებარედ. გრუნტი დროებით დასაწყობებისთვის შერჩეულია 11861 მ² მიწის ნაკვეთი (GPS კოორდინატები: X-482361, Y-4611358; X-482357, Y-4611462; X-482471, Y-4611465; X-482469, Y-4611357). სამუშაოების დასრულების შემდეგ ამოღებული გრუნტი გამოყენებული იქნება უკუყრილის მოსაწყობად და სარეკულტივაციო სამუშაოებისთვის, ხოლო გამოუსადეგარი გრუნტის გატანა მოხდება ქ. თბილისის სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე, ნაწილი ასევე შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას შიდა სამოედნო გზების ვაკისის მოსაწყობად.

სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების პერიოდში ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაზიანების თავიდან აცილების მიზნით გათვალისწინებულია ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა-დასაწყობება განხორციელდება საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად. საპროექტო ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა წარმოდგენილია 10-30 სმ სიმძლავრით. პროექტის ფარგლებში სხვადასხვა ეტაპზე მოსალოდნელია დაახლოებით 15000-20000 მ³ მოცულობის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, რომელიც სრულად იქნება გამოყენებული პროექტის მიზნებისთვის. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა განთავსდება საპროექტო ტერიტორიის პერიმეტრზე გროვებად, რომელთა სიმაღლე არ აღემატება 2-3 მეტრს, ხოლო ფერდის დახრილობა 34⁰-ს. სამშენებლო სამუშაოების დასრულებისას მოხდება დასაწყობებული ჰუმუსოვანი ფენის სარეკულტივაციო ფართობებზე განთავსება, მოსწორება და რეკულტივაცია.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, მშენებლობის ეტაპზე წყლის გამოყენება მოხდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, რომელიც სამშენებლო მოედანზე შემოტანილი იქნება ავტოცისტერნებით ან ბუტილირებული სახით, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე წყალმომარაგება მოხდება შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ (GWP) ერთიანი ქსელიდან. მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების მართვისთვის, ტერიტორიაზე მოეწყობა ბიოტუალეტები, რომელთა დაცლა მოხდება პერიოდულად, შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კონტრაქტორის მიერ. ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე, როგორც უკვე აღინიშნა, გათვალისწინებულია ინდივიდუალური საცხოვრებელი კომპლექსისთვის 268 სექტივის მოწყობა, ხოლო სექტივებიდან გამოსული გაწმენდილი წყლის გამოყენება დაგეგმილია მოსარწყავად. საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების ხევებში ჩაშვება მოხდება 19 სხვადასხვა წერტილში, რომლებიც უერთდება მდ. კრწანისისხევს (დუქნისხევს). წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ექსპლუატაციის ეტაპზე საპროექტო ტერიტორიაზე მოსალოდნელია საათში 253.92 მ³ (3110.52 მ³/დღე; 11849.6 მ³/წელ) სანიაღვრე წყლის წარმოქმნა.

პროექტის ფარგლებში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება მოსალოდნელია სამშენებლო სამუშაოების ეტაპზე, რომელიც ძირითადად გამოწვეული იქნება სამშენებლო უბნებზე სამუშაოების ჩატარებითა და

მის მიმდებარედ სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებით. ტერიტორიაზე არ არის დაგეგმილი ბეტონის კვანძის და ინერტული მასალის სამსხვრევ-დამახარისხებელი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია, შესაბამისად ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების გამოყენება არ მოხდება. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, სეპტიკი იქნება დახურული ტიპის, რომლის ძირითადი ნაწილი განთავსდება მიწის ქვეშ, სადაც განხორციელდება აერობული და ანაერობული პროცესები. შესაბამისად, ექსპლუატაციის ეტაპზე სეპტიკების მუშაობის პროცესში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება და სუნის გავრცელება არ არის მოსალოდნელი. ანგარიშის თანახმად, სეპტიკიდან ლამის ამოღების პროცესი გაგრძელდება 15-20 წუთს და არ არის მოსალოდნელი მკვეთრი სუნის წარმოქმნა. შესაბამისად, სეპტიკის გამართული ფუნქციონირებისას არ არის მოსალოდნელი ატმოსფერულ ჰაერსა და სუნის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება. გზმ-ის ანგარიშში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით, განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

გზმ-ის ანგარიშში შეფასებულია ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება. მშენებლობის ეტაპზე ხმაურის წარმოქმნა და გავრცელება დაკავშირებული იქნება სამშენებლო სამუშაოებთან (ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებების მუშაობა), ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე - დასახლებულ პუნქტში სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებასთან. დოკუმენტაციის მიხედვით, მშენებლობის ეტაპზე მანქანა-მოწყობილობების ერთდროულად მუშაობის პირობებში ხმაურის ჯამური დონე სამშენებლო მოედნის საზღვრებში შეადგენს 91.8 დბა-ს, ხოლო უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან (მანძილი 750 მ) 36 დბა-ს. გზმ-ის ანგარიშში განხილულია შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის კონტროლი, სამუშაოების მხოლოდ დღის საათებში განხორციელება, ტერიტორიის პერიმეტრის შემოღობვა და სხვა.

საპროექტო ტერიტორიის დიდი ნაწილი მოქცეულია გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ შედგენილი გეოლოგიური საფრთხეების ზონირების რუკის მიხედვით მაღალი საშიშროების რისკის ზონაში. ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული კვლევების შედეგად, თანამედროვე საშიში გეოდინამიკური პროცესების მიერ რელიეფის ფორმების ფართომასშტაბიანი შეცვლა ან ახლების ჩამოყალიბება არ აღინიშნება, გარდა საპროექტო ტერიტორიაზე ზედაპირული წყლების ზემოქმედების შედეგად წარსულში გაჩენილი ეროზიული ხეობისა და ღარტაფებისა, რომელთა კალაპოტი დაკორდებული და დასტაბილურებულია. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების ფარგლებში დეტალურად დათვალა და საპროექტო და მიმდებარე ტერიტორია, გრუნტების ლითოლოგიური ჭრილის და ფიზიკურ-მექანიკური მახასიათებლების დასადგენად გაყვანილი იქნა 150 მმ და 120 მმ დიამეტრის 12 ჭაბურღილი, საერთო სიღრმით 144 გრძივი მეტრი. სამთო გამონამუშევრებიდან აღებული იქნა გრუნტების ნიმუშები, რომელთა სამშენებლო თვისებების შესწავლა ჩატარდა, როგორც ადგილზე ისე გეოტექნიკურ ლაბორატორიაში. ჭაბურღილების კვლევის შედეგების მიხედვით, გრუნტის წყალი გამოკვლეულ (12 მ) სიღრმემდე არ გამოვლენილა. საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების შედეგად დადგინდა, რომ საკვლევი ტერიტორია მთლიანობაში საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით მიეკუთვნება II (საშუალო) სირთულის კატეგორიას. სამშენებლო თვისებების მხრივ საკვლევ ტერიტორიაზე გამოიყოფა სამი ფენა, რომლებიც შეესაბამება ერთი საინჟინრო-გეოლოგიურ ელემენტს (სგე-1). ფენა N1- ნაიდაგის ფენა, ფენა N2-თიხნარი, რბილპლასტიკური, მოყვითალო და ღია ყავისფერი შეფერილობის და ფენა N3 აგებულია შუა ეოცენის ასაკის ნაცრისფერი და მუქი ნაცრისფერი შეფერილობის საშუალო და სქელშრებრივი ქვიშაქვების მორიგეობით. ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ადგილის და პროექტის განაშენიანების მასშტაბის გათვალისწინებით საშიში გეოლოგიური და გეოდინამიკური პროცესების განვითარების საფრთხე მოსალოდნელი არ არის. ანგარიშის თანახმად, საპროექტო უბანი მდგრადია და

მშენებლობებისათვის. ამასთან, ინტენსიური სამშენებლო სამუშაოები განხორციელდება ინჟინერ-გეოლოგის მეთვალყურეობის ქვეშ.

გზმ-ის ანგარიშში შეფასებულია გრუნტისა და ზედაპირულ წყლებზე საქმიანობით გამოწვეული ზემოქმედება. დოკუმენტში წარმოდგენილია მდ. კრწანისისხევის (ტაბახმელასხევი, დუქნისხევი) და მშრალი ხევების (შენაკადები) ჰიდროლოგიური მახასიათებლები, მათ შორის მოცემულია შენაკადების წყლის მაქსიმალური ხარჯების სიდიდეები, რომელიც გაანგარიშებულია „კავკასიის პირობებში მდინარეთა მაქსიმალური ჩამონადენის საანგარიშო ტექნიკურ მითითების“ შესაბამისად. როგორც უკვე აღინიშნა, საპროექტო ტერიტორიიდან მდ. კრწანისისხევი (იგივე ტაბახმელასხევი, დუქნისხევი) დაშორებულია დაახლოებით 480 მეტრით, ხოლო მდინარესა და საკვლევ ტერიტორიას შორის ჰიფსომეტრული სხვაობა არანაკლებ 120 მეტრია. მდ. კრწანისისხევი წარმოადგენს მდ. მტკვრის მარჯვენა შენაკადს, რომლის სიგრძეა 9,2 კმ, ხოლო წყალშემკრები აუზის ფართობი - 17,4 კმ². მდინარე კრწანისისხევის კალაპოტი ზოგ ადგილზე ბეტონის კედლებით არის დავიწროებული, ცალკეულ მონაკვეთებზე კი მოწყობილია წყალგამტარი გვირაბები. აღნიშნული მონაკვეთის ინტენსიური ურბანული ათვისება აქტიურად მიმდინარეობს. აქედან გამომდინარე, მდინარის წყალგამტარუნარიანობა შეზღუდულია, რაც ძლიერი წყალმოვარდნების დროს საფრთხეს წარმოადგენს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ინტენსიური წვიმების შედეგად ბოლო წყალმოვარდნის შემთხვევა განმეორდა 2012 წლის მაისს, როდესაც წყლის ხარჯმა შეადგინა 53,1 მ³/წმ. საპროექტო ტერიტორიაზე ზედაპირული წყლები მხოლოდ წვიმის ან თოვლის დნობის დროს ყალიბდება, დროებითი ნაკადების სახით, ხოლო ატმოსფერული ნალექების უმეტესი ნაწილის უშუალო ინფილტრაცია ხდება გრუნტში ან/და ტერიტორიაზე არსებულ ცალკეულ ღარტაფებში. საპროექტო ტერიტორიაზე სამივე მშრალი ხევი (შენაკადი) პარალელურად გაედინება. მშრალი ხევი 1-ის სიგრძე 2 კმ, მშრალი ხევი 2-ის - 1.41 კმ, ხოლო მშრალი ხევი 3-ის - 1.67 კილომეტრია. სამივე ხევის კალაპოტი ზომიერად კლაკნილი და დაუტოტავია. ჰიდროლოგიური გაანგარიშებების მიხედვით მდინარე კრწანისისხევის უსახელო მშრალ ხევებს მუდმივი ნაკადი არ გააჩნიათ, თუმცა თოვლის დნობისა და თავსხმა წვიმების დროს შესაძლებელია ჩამოყალიბდეს მაქსიმალური ხარჯები, რომელთა შესაბამისი მაქსიმალური დონეები მერყეობს: N1 მშრალი ხევისთვის 0.47-0.83 მ, N2 მშრალი ხევისთვის 0.45-0.62 მ და N3 მშრალი ხევისთვის 0.52-0.54 მეტრის ფარგლებში. ამასთან, სამივე მშრალი ხევის კალაპოტის სიგანე საშუალოდ 3-5 მეტრს შეადგენს. კალაპოტი აგებულია კლდოვანი ქანებით და ჩაჭრის სიღრმე შეადგენს 1-3 მეტრს. ხევებსა და მათ მიმდებარედ განვითარებული მცენარეული საფარი უნარჩუნებს მათ სტაბილურობას და მნიშვნელოვნად ამცირებს ეროზიული პროცესების განვითარების რისკებს. საპროექტო ობიექტების განთავსების უბნიდან მშრალი ხევის კალაპოტის ჰიფსომეტრული სხვაობა 2 მეტრზე მეტია, ამასთან, უშუალოდ ხევების მიმდებარედ სანიაღვრე სისტემების გარდა სხვა ინფრასტრუქტურის მოწყობა არ იგეგმება.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია დაბინძურებულია სხვადასხვა სახის (სამშენებლო, შერეული მუნიციპალური ნარჩენები და სხვა) არასახიფათო ნარჩენებით. როგორც უკვე აღინიშნა, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოხდება ტერიტორიის ნარჩენებისგან გასუფთავება და მათი ნაგავსაყრელზე განთავსება, შესაბამისი შეთანხმების საფუძველზე. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია როგორც სახიფათო, ისე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. მშენებლობის პერიოდში, ინერტული ნარჩენების წარმოქმნა ძირითადად მოხდება მიწის სამუშაოებისას, ქვაბულების მოწყობის პროცესში. ინერტული ნარჩენების განთავსება მოხდება სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე, ქ. თბილისის მერიასთან შეთანხმებით. სამშენებლო სამუშაოებისას ჯართის წარმოქმნის შემთხვევაში, მათი ჩაბარება მოხდება ჯართის მიმღებ პუნქტებში. გზმ-ის ანგარიშში მოცემულია ნარჩენების მართვის გეგმა. ნარჩენების შეგროვება გათვალისწინებულია სეპარირებული მეთოდით, რისთვისაც სამშენებლო მოედანზე განთავსდება მარკირებული კონტეინერები. საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ნარჩენები

შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაციებს. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ეტაპს, მრავალფუნქციურ კომპლექსში მოსალოდნელია მუნიციპალური ნარჩენების წარმოქმნა, რომლის მართვა მოხდება შპს „თბილსერვის ჯგუფის“ მიერ. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების გაწმენდის შედეგად მოსალოდნელია დაახლოებით 39,396 მ³ ლამის წარმოქმნა რომელიც წარმოიქმნება სეპტიკებში. დოკუმენტაციის მიხედვით, სეპტიკების მონტაჟსა და შემდგომ ექსპლუატაციას (მათ შორის ლამის პერიოდულად ამოღებას) უზრუნველყოფს კერძო კომპანია, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. ხოლო თანდართული ხელშეკრულების თანახმად, სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ ყოველ 10 თვეში ერთხელ უნდა უზრუნველყოს ასენიზაციის მანქანით ზედმეტი ლამის გატანა. აღნიშნული ნარჩენი, როგორც ანგარიშშია მითითებული „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების შესაბამისად, კლასიფიცირებულია, როგორც არასახიფათო ნარჩენად, აქედან გამომდინარე მისი განთავსება შესაძლებელია ნაგავსაყრელზე.

გზმ-ის ანგარიში მოიცავს საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული ბიოლოგიური გარემოს შეფასებას, დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების ანალიზს და შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებს. დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია დიდი ხნის განმავლობაში განიცდიდა ანთროპოგენურ ზემოქმედებას და გამოიყენებოდა სამოვრებად. ტერიტორიაზე ძირითადად გავრცელებულია ბუჩქოვანი და ეკლოვანი მცენარეები, შედარებით დიდი ზომის ხეები წარმოდგენილია ხეებში, სადაც სამშენებლო სამუშაოები არ არის გათვალისწინებული. საპროექტო ტერიტორიაზე გამოვლენილ იქნა საქართველოს წითელი ნუსხით დაცული და მაღალი კონსერვაციული ღირებულების მქონე ფლორისა და ფაუნის წარმომადგენელთა სახეობები კერძოდ, ხმელთაშუა ზღვის კუ (*Testudo graeca*), ასევე მერქნიან მცენარეთა გვარის წარმომადგენელი თელა (*Ulmus minor*) და ჯადვარისებრთა გვარის სახეობები: *Anacamptis morio* და *Dactylorhiza flavescens* და *Neotinea tridentata*. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, პროექტის ფარგლებში საქართველოს წითელი ნუსხით დაცული სახეობების ჭრა არ იგეგმება, მშენებლობის ეტაპზე მოჭრას ექვემდებარება ხილ-კენკროვანი მცენარეები, ხოლო 9 ერთეული ხე-მცენარე (8 ჯაგრცხილა და 1 ვერხვი), რომელთა დიამეტრი 25 სმ-ზე ნაკლებია, გადარგული იქნება სხვა, ალტერნატიულ ადგილას. რაც შეეხება ხმელთაშუა ზღვის კუს (*Testudo graeca*), სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და შემდგომ, მათი დაფიქსირების შემთხვევაში, გადაყვანილ იქნება მათთვის შესაბამის სხვა ტერიტორიაზე. გზმ-ის ანგარიშს თან ახლავს გამწვანების პროექტი, სადაც მოცემულია ინფორმაცია ხე-მცენარეულ საფარზე მიყენებული ზიანის გათვალისწინებით პროექტით გათვალისწინებული საკომპენსაციო ღონისძიებები, მათ შორის დაახლოებით 9766 ხე-მცენარის დარგვა-გახარება. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ბიოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები წარმოდგენილი არ არის, რაც დასტურდება სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს №17/283 წერილით. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ნებისმიერი სახის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის, ობიექტისა თუ არტეფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში განხორციელდება შესაბამისი უწყების დაუყოვნებლივ ინფორმირება.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო სამუშაოების დროს ადგილი ექნება ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ზემოქმედებას, სატრანსპორტო ნაკადების ზრდის, მომუშავე ტექნიკისა და მშენებარე კონსტრუქციების გამო. დოკუმენტაციის თანახმად, მშენებლობის ეტაპზე ტერიტორია დასუფთავდება და შემოისაზღვრება სამშენებლო ღობით. დროებითი კონსტრუქციების, მასალების და ნარჩენების დასაწყობება მოხდება ვიზუალური რეცეპტორებისთვის შეძლებისდაგვარად შეუმჩნეველ ადგილებში. რაც შეეხება

ექსპლუატაციის ეტაპს, ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილება დაკავშირებული იქნება უშუალოდ განაშენიანების პროექტის ფარგლებში მოსაწყობი შენობა-ნაგებობებთან. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, ვინაიდან, განაშენიანების პროექტი ხასიათდება გამწვანების მაღალი კოეფიციენტით, შესაბამისად, ექსპლუატაციის ეტაპზე დაგეგმილი სარეკრერაციო ზონის მოწყობა გააუმჯობესებს არსებულ ლანდშაფტს.

გზშ-ის ანგარიშის შესაბამისად, სატრანსპორტო ოპერაციები განხორციელდება საპროექტო ტერიტორიამდე არსებული დამაკმაყოფილებელი მდგომარეობის გრუნტის გზის გავლით. მშენებლობის ეტაპზე სატრანსპორტო გადაადგილების ინტენსივობა არ იქნება მაღალი, კერძოდ მოსალოდნელია დღეში დაახლოებით 3-4 სატრანსპორტო ოპერაციის შესრულება. გარდა ამისა, გრუნტიან გზაზე გადაადგილებისას მოსალოდნელია არაორგანული მტვრის გავრცელება, შესაბამისად, სამშენებლო ეტაპზე გათვალისწინებულია შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება, მაგალითად მშრალ ამინდში სატრანსპორტო დერეფნებისა და სამუშაო უბნების მორწყვა, ნაყარი სამშენებლო მასალების შენახვის წესების დაცვა და სხვა. ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი სატრანსპორტო ნაკადის ზრდა არ მოახდენს მნიშვნელოვან გავლენას ფონურ მდგომარეობაზე.

პროექტის ფარგლებში კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელია როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე. ამჟამად, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ (500 მეტრიან რადიუსში) კერძო მესაკუთრეების მიერ ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის გარდა სხვა ინტენსიური სამშენებლო სამუშაოები არ მიმდინარეობს. თუმცა უახლოეს მომავალში, შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების მიღების შემდეგ, დაგეგმილია ორი მსგავსი პროექტის განხორციელება, შპს „მეტროპოლ ტაბახმელასა“ და შპს „კანიონ ვილიჯის“ მიერ. ზემოაღნიშნული პროექტების ერთობლივი განხორციელება დაკავშირებული იქნება კუმულაციურ ზემოქმედებასთან ატმოსფერულ ჰაერზე, ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელების, გარემოს ნარჩენებით დაბინძურების რისკების, ჰიდროლოგიურ რეჟიმზე ზემოქმედებასთან, ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების, ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილებისა და სატრანსპორტო ნაკადების ზრდასთან. მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია ხმაურის დონის ზრდა მძიმე ტექნიკის, სამშენებლო სამუშაოების და სამშენებლო მასალების ტრანსპორტირების შედეგად. დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე მანძილის (750 მ) გათვალისწინებით ხმაურით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი. ამასთან სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტი“, შპს „კანიონ ვილიჯი“ და შპს „მეტროპოლ ტაბახმელა“ სამშენებლო სამუშაოებს არ განახორციელებენ ღამის საათებში, არცერთ ობიექტზე არ არის დაგეგმილი ხმაურის სტაციონარული წყაროების (ბეტონის კვანძი, სამსხვრევ-დამხარისხებელი და ა.შ) განთავსება, რაც ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელ კუმულაციურ ზემოქმედებას შეამცირებს. ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელია მიწის სამუშაოების და სატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვით, რისთვისაც გათვალისწინებულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, როგორცაა კომპანიების მიერ სატრანსპორტო ნაკადების და სიჩქარის კონტროლი, ქარიან ამინდებში სამშენებლო მოედნების მორწყვა და სხვა. ამასთან, აღნიშნული პროექტების ფარგლებში არ არის დაგეგმილი ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების მოწყობა. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, როგორც სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტის“, ასევე შპს „კანიონ ვილიჯის“ და შპს „მეტროპოლ ტაბახმელას“ პროექტების ფარგლებში არ არის გათვალისწინებული წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების ხევში ჩაშვება. ხოლო სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების ჩაშვება მოხდება ხევებში, სხვადასხვა ლოკაციებზე, რომლებიც უერთდება მდ. კრწანისისხევს. ხევები აგებულია კლდოვანი ქანებით და ხასიათდება სიღრმეებით, რაც უზრუნველყოფს ქვედა დინებაში სანიაღვრე წყლების შეუფერხებლად გატარებას. გაანგარიშების მიხედვით, სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ საპროექტო ტერიტორიაზე მოსალოდნელია 253,92

მ³/სთ სანიაღვრე წყლების წარმოქმნა, რაც დაახლოებით ანალოგიურია შპს „კანიონ ვილიჯის“ და შპს „მეტროპოლ ტაბახმელას“ პროექტებისა. ამასთან, არსებული ხევეები საზრდოობენ ატმოსფერული ნალექებით და დაგეგმილი პროექტების განხორციელებამდე ხევეების საშუალებით ხდება მოსული ნალექების მდ. კრწანისისხევეში ჩაშვება. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ჰიდროლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, სამივე პროექტის ფარგლებში ინტენსიური სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება დაგეგმილია ინჟინერ-გეოლოგის მეთვალყურეობის ქვეშ, გეოლოგიურ გარემოზე გამოწვეული ზემოქმედების პრევენციის მიზნით. გზშ-ის ანგარიშისა და დამატებით წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, არსებული გეოლოგიური პირობების და ჩასატარებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით, გეოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი. დოკუმენტაციის თანახმად, სამივე პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია წითელი ნუსხის ფლორისა და ფაუნის სახეობების მაქსიმალურად შენარჩუნება. ამასთან, ხე-მცენარეული საფარით წარმოდგენილ ტერიტორიაზე (ხევეებში) მნიშვნელოვანი სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება არ არის დაგეგმილი. შესაბამისად, ბიოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი. რაც შეეხება ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ცვლილებას, სამივე პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია დაბალსართულიანი (2-4 სართული) საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა, ამასთან გამწვანების ღონისძიებებისა და ინფრასტრუქტურის მოწყობით უარყოფითი ვიზუალურ-ლანდშაფტური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

დოკუმენტაციაში ასევე განხილულია საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული დადებითი კუმულაციური ზემოქმედება, როგორცაა სოციო-ეკონომიკური სარგებელი, ახალი ეკოლოგიურად სუფთა საცხოვრებლების შექმნა, დეგრადირებული არეალის რეკულტივაცია, სატრანსპორტო და საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, დამატებით სამუშაო ადგილების შექმნა, მიმდებარე ტერიტორიის კომერციული განვითარება და სხვა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელების მიზნით სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში გაგზავნა. სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა უზრუნველყო საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის განთავსება გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე, ცენტრის ოფიციალურ ვებგვერდზე და ინფორმაცია გაეგზავნა ცენტრის ყველა გამომწერს ელ. ფოსტის მეშვეობით. ინფორმაცია ასევე გაიგზავნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთაწმინდის რაიონის გამგეობაში და გამოქვეყნდა ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. გარდა ამისა, საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია ასევე გამოქვეყნდა გაზეთში. გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2024 წლის 9 თებერვალს, მთაწმინდის რაიონის გამგეობის წავკისი-შინდისი-ტაბახმელას საუბნო სამსახურის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის, საკონსულტაციო კომპანია შპს „ჯითიეს კონსულთიმის“ და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები. პრეზენტაციის წარდგენის შემდგომ სხდომა გადავიდა კითხვა-პასუხის რეჟიმში. საჯარო განხილვაზე აღინიშნა, რომ ადგილობრივ მოსახლეობას ხშირად წყლის მიწოდების პრობლემა აქვთ. ვინაიდან, პროექტის ფარგლებში სს „ესი ტაბახმელა დეველოპმენტს“ მოემსახურება შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“ (GWP), დამსწრე საზოგადოება დაინტერესდა მოსალოდნელია თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობისთვის წყლის რესურსის უფრო შეზღუდვა. საკონსულტაციო კომპანია შპს „ჯითიეს კონსულთიმის“ წარმომადგენელმა განმარტა, რომ შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“ გაიყვანს ახალი წყლის მიწებს სატუმბებითა და რეზერვუარებით, შესაბამისად ადგილობრივ მოსახლეობას წყლის

მიწოდების პრობლემა არ შეექმნება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით სააგენტოში საზოგადოების მხრიდან წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა.

გზმ-ის ანგარიშს თან ერთვის საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევის ნორმების პროექტი, ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტი, ავარიულ სიტუაციების რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-12 მუხლისა და II დანართის 1.1, 9.2 და 10.6 ქვეპუნქტების საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. თბილისში, სოფელ შინდისში სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტის“ 10 ჰექტარზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტზე და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და თანდართული დოკუმენტაციის, დამატებითი ინფორმაცია/დოკუმენტაციის, გარემოსდაცვითი მონიტორინგისა და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, მათ შორის გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების, შერბილების და თავიდან აცილების ქმედებების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ უზრუნველყოს სარეკულტივაციო ტერიტორიის ფართობების დაზუსტება და მშენებლობა განახორციელოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
5. სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ ინფრასტრუქტურის მშენებლობისა და საპროექტო არეალის განაშენიანების ეტაპზე უზრუნველყოს ხევების გამტარიანობისა და წარმოდგენილი ჰიდროლოგიური პარამეტრების (ხევების წყლის მაქსიმალური ხარჯები და შესაბამისი დონეები) დაცვა და არ დაუშვას სამშენებლო ნარჩენებით ხევების ამოვსება;
6. სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ გამწმენდი ნაგებობების ექსპლუატაციამდე უზრუნველყოს გამწმენდი ნაგებობიდან გამოსული წყლის რაოდენობისა (მათ შორის წყლის მოცულობა სეზონური დინამიკის გათვალისწინებით) და შემდგომი მართვის საკითხის (მაგ: ზამთრის სეზონზე გაყინული თოვლის საფარის ან/და უხვი ნალექების პირობებში) შესახებ ინფორმაციის სააგენტოში წარმოდგენა, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე კვარტალში ერთხელ უზრუნველყოს გამწმენდი ნაგებობებიდან გამოსული წყლის ხარისხის მონიტორინგი;
7. სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად, ნარჩენების მართვის განახლებული გეგმის

სამინისტროში შესათანხმებლად წარდგენა, სადაც ასევე გათვალისწინებული იქნება ნარჩენების (მათ შორის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ასევე საპროექტო ტერიტორიის დასუფთავების შედეგად, მოსალოდნელი ნარჩენების (კოდები, დასახლება, რაოდენობა)) შემდგომი მართვისა და გამწმენდი ნაგებობების ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ლამის მართვის საკითხები. ექსპლუატაციის ეტაპზე ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა და ვალდებულებების და სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;

8. **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“** ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა განახორციელოს დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური (გეოტექნიკური) კვლევების საფუძველზე და მათი მშენებლობა განახორციელოს ქვეყანაში მოქმედი სტანდარტების, სამშენებლო ნორმებისა და წესების სრული დაცვით, შედგენილი პროექტის მიხედვით, რომელიც შეთანხმებული უნდა იყოს მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოსთან;
9. **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“** მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს პროექტის გავლენის ტერიტორიაზე წინასამშენებლო ბიოლოგიური კვლევის ჩატარება, რომლის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებსა და მათ ჰაბიტატებზე, სადაც ასევე ასახული იქნება ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეთა სახეობების დათვალიერების, ფრინველთა ბუდეების/საბინადრო ადგილების საპროექტო ტერიტორიაზე არსებობისა და მათზე ზემოქმედების დაკვირვების საკითხი. საჭიროების შემთხვევაში განისაზღვროს და სააგენტოსთან შეთანხმდეს დამატებითი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებები;
10. **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“** უზრუნველყოს „ცხოველთა გადამდები დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 ივლისის N348 დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულება;
11. **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“** მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სააგენტოს;
12. **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტმა“** გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
13. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტს“** და სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრს;
14. ბრძანება ძალაში შევიდეს **სს „ესსი ტაბახმელა დეველოპმენტის“** მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
15. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება განთავსდეს გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალსა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთაწმინდის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე;
16. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, N64) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ვასილ გედევანიშვილი

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

